ELEANOR SHARPSTON
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. november 13.[1]

C-546/12. P. sz. ügy

Ralf Schräder
A többi fél az eljárásban:
Közösségi Növényfajta-hivatal (CPVO)
és

Jørn Hansson

„Fellebbezés — Közösségi növényfajta-oltalmi jogok — A fellebbezési tanács határozata az érvénytelenség megállapítása iránti eljárásokban — A tényállás hivatalból történő vizsgálata — A 2100/94/EK rendelet 76. cikke”

1. A T-242/09. sz. ügyben hozott ítélet[2] elleni jelen fellebbezésében R. Schräder azt kifogásolja, hogy a Törvényszék ítéletében elutasította a Közösségi Növényfajta-hivatal (a továbbiakban: CPVO vagy Hivatal) fellebbezési tanácsának az *Osteospermum ecklonis* növényfajba tartozó LEMON SYMPHONY növényfajta[3] részére megadott közösségi növényfajta-oltalom érvénytelenségének megállapítása iránti kérelemmel kapcsolatban 2009. január 23-án hozott határozata ellen indított keresetét.

2. A peres eljárás háttere röviden a következő. J. Hansson (beavatkozó a CPVO előtti eljárásban) 1996. szeptember 5-én a LEMON SYMPHONY közösségi növényfajta-oltalmának megadása iránti kérelmet nyújtott be a CPVO-hoz. A CPVO felkérte a Bundessortenamtot (a német szövetségi növényfajta-hivatalt) a szükséges szakmai szempontok szerinti vizsgálat elvégzésére. Ehhez a Bundessortenamt „20 darab kommersz minőségű, metszetlen, növekedésszabályozó hozzáadása nélkül nevelt fiatal növényt” kért. J. Hansson 1997. január 10-én elküldte a kért növényi anyagot. A szakmai vizsgálat elvégzéséért felelős szakértő a következőket írta a CPVO-nak: „A CPVO szakmai protokolljának a megkülönböztethetőség, egyneműség és állandóság vizsgálatára (a továbbiakban: DUS[-vizsgálat]) vonatkozó II. része második francia bekezdésének megfelelően tájékoztatjuk Önöket, hogy a tárgymezőben említett növényfajta szaporítóanyaga, amelyet részünkre megküldtek, értékesítésre szánt, bimbós növényekből állt, amelyeket növekedésszabályozóval kezeltek, és metszettek. Ennélfogva a szakmai vizsgálat megfelelő lefolytatása akadályokban ütközik.” A szakmai vizsgálatot később mégis elvégezték (a továbbiakban: az 1997-es szakmai vizsgálat), jóllehet a Törvényszék a megtámadott ítéletben megjegyezte, hogy a Bundessortenamt már nem tudta megmondani, hogy az közvetlenül a J. Hansson által megküldött növényi anyag, vagy pedig az abból nyert hajtások tekintetében történt-e. A Bundessortenamt később elkészítette a vizsgálati jelentést, amelyhez csatolták a LEMON SYMPHONY végleges fajtaleírását, amelyből az derül ki, hogy a „Szár tartása” „egyenes”.[4]

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — Schräder kontra CPVO – Hansson (LEMON SYMPHONY) ítélet, T-133/08, T-134/08, T-177/08 és T-242/09, a továbbiakban: megtámadott ítélet.

3 — Díszágyásokhoz használt, borzas kúpvirághoz hasonló virág.

4 — Lásd a megtámadott ítélet 7. és 12. pontját. A CPVO és a fellebbezési tanács előtti közigazgatási eljárást a 23–36. pontban foglalom össze.

3. A LEMON SYMPHONY közösségi növényfajta-oltalmát 1999. április 6-án megadták.

4. 2001. november 26-án R. Schräder közösségi növényfajta-oltalom iránti bejelentést nyújtott be az *Osteospermum ecklonis* növényfajba tartozó, SUMOST 01 növényfajtára.[5] A szakmai vizsgálat kimutatta, hogy a SUMOST 01 nem különböztethető meg a LEMON SYMPHONY-tól. R. Schräder kérelme ezért sikertelen volt. A SUMOST 01 oltalma iránti igényének érvényesítése érdekében R. Schräder ezután több kérelmet is benyújtott, hogy a LEMON SYMPHONY közösségi növényfajta-oltalom megadásáról hozott határozatot hatályon kívül helyezzék. A közigazgatási eljárásban, valamint a Törvényszék előtt R. Schräder azt kérte, hogy a közösségi növényfajta-oltalmat nyilvánítsák semmisnek. Álláspontja lényegében abban foglalható össze, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat nem volt érvényes amiatt, hogy a vizsgálathoz használt anyag hibás volt. Állítása szerint a LEMON SYMPHONY soha nem felelt meg a közösségi növényfajta lajstromba 1997-ben bevezetett végleges leírásának.

5. R. Schräder azt állítja, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat a következő okokból hiányos volt. Először is a Bundessortenamt részére megküldött növények hajtatott növények voltak, és később e hajtványokat használták fel az említett szakmai vizsgálatnál, a J. Hansson (a LEMON SYMPHONY közösségi növényfajta-oltalmi jogának jogosultja) által küldött anyag helyett. Másodszor a vizsgált növényi anyag bimbós növényekből állt, amelyeket növekedésszabályozóval kezeltek. Harmadszor eltérések mutatkoztak a LEMON SYMPHONY Japánban adott fajtaleírásához képest. Negyedszer a 2100/94/EK tanácsi rendelet[6] értelmében valamely növényfajta csak akkor minősíthető megkülönböztethetőnek, ha a valamely genotípusból vagy genotípusok kombinációjából eredő tulajdonságok kifejeződése szempontjából eltérő, és nem állapítható meg eltérés, ha a tulajdonságok megállapított kifejeződése mechanikai, illetve növekedésszabályozókkal történt kezelés eredménye.

6. R. Schräder most hat fellebbezési jogalapot terjeszt elő.

7. Véleményem szerint csak az első jogalap – az, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, és ezzel megsértette R. Schräder alapvető jogát, amikor kimondta, hogy a fellebbezési tanács nem köteles a tények hivatalból történő vizsgálatára – tartalmaz igazi jogi kérdést, és ez a jogalap az alább meghatározott indokok alapján megalapozatlan.

Az európai uniós jog

Alapvető jogok

8. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának[7] (a továbbiakban: a Charta) 41. cikke biztosítja mindenkinek azt a jogot, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.

9. A Charta 47. cikke a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot biztosítja.

5 — E növényfajtát a Jungpflanzen Grünewald GmbH (a továbbiakban: Grünewald) nevű társaság termeszti és értékesíti, amelyben R. Schräder 5%-os részesedéssel rendelkezik.

6 — A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló, 1994. július 27-i rendelet (HL L 227., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 16. kötet, 390. o.; a továbbiakban: alaprendelet vagy rendelet).

7 — HL 2010. C 83., 389. o.

A 2100/94/EK rendelet

10. Az alaprendelet egy (a nemzeti rendszerekkel párhuzamosan működő) rendszert hoz létre, amely lehetővé teszi a Közösség egészére kiterjedő ipari tulajdonjogi oltalom biztosítását.[8] A CPVO a rendelet végrehajtása céljából jött létre.[9] Közösségi növényfajta-oltalom tárgyát képezheti valamennyi növényrendszertani nemzetséghez és fajhoz tartozó fajta, ideértve többek között a nemzetségek és fajok közötti hibrideket is.[10] Ahhoz, hogy egy növényfajta oltalomban részesüljön, megkülönböztethetőnek, egyneműnek, állandónak és újnak kell lennie.[11] Kizárólag a közösségi növényfajta-oltalmi jog jogosultja végezheti vagy engedélyezheti a 13. cikk (2) bekezdésében felsorolt tevékenységeket.[12] A közösségi növényfajta-oltalmi jog egy bejelentés benyújtását követően szerezhető meg; az eljárásra vonatkozó feltételeket a rendelet I. fejezete tartalmazza. A Közösségi Növényfajta-hivatal felel a bejelentés alaki, érdemi és szakmai vizsgálatáért.[13]

11. A 7. cikk (1) bekezdése a következőképpen szól: „Valamely fajtát megkülönböztethetőnek kell tekinteni, ha egy adott genotípusból vagy genotípusok kombinációjából kifejeződött jellemzőiben egyértelműen eltér bármely más, az 51. cikknek megfelelően meghatározott bejelentési napon közismert fajtától.”[14] A 7. cikk (2) bekezdése szerint valamely más fajta közismert különösen akkor, ha az 51. cikknek megfelelően meghatározott bejelentési napon: a) az a növényfajta-oltalom tárgya volt, vagy a Közösség, valamelyik állam vagy valamely illetékes kormányközi szervezet növényfajta-oltalomra vonatkozó hivatalos nyilvántartásába vették; b) arra vonatkozóan növényfajta-oltalom megadása vagy annak hivatalos nyilvántartásba való bejegyzése iránt kérelmet nyújtottak be, amennyiben a kérelem a növényfajta-oltalom megadását vagy a fajtának a hivatalos nyilvántartásba történő bejegyzését eredményezi.

12. A fajta többek közt akkor tekinthető „állandónak”, ha egyedeinek a megkülönböztethetőség vizsgálatánál figyelembe vett, kifejeződött jellemzői ismételt szaporítás után változatlanok maradnak.[15]

13. A 20. cikk (amely „A közösségi növényfajta-oltalmi jogok semmissége” címet viseli) a következőket írja elő:

„(1) A Hivatal a közösségi növényfajta-oltalmat semmisnek nyilvánítja, amennyiben megállapításra kerül, hogy

a) a 7. vagy a 10. cikkben megállapított feltételek a közösségi növényfajta-oltalom fennállása alatt nem teljesültek; […]

(2) A közösségi növényfajta-oltalom semmisnek nyilvánításakor azt úgy kell tekinteni, mintha ahhoz – kezdettől fogva – nem fűződtek volna az e rendeletben foglalt joghatások.”

14. A közösségi növényfajta-oltalmi jogok törlésének feltételeit a 21. cikk tartalmazza.

8 — 1. és 3. cikk.

9 — 4. cikk.

10 — Az 5. cikk (1) bekezdése.

11 — 6. cikk.

12 — Nevezetesen: a) előállítás vagy újbóli előállítás (többszörözés); b) szaporítás céljára történő előkészítés; c) értékesítésre felkínálás; d) értékesítés vagy egyéb forgalmazás; e) a Közösségből történő kivitel; f) a Közösségbe történő behozatal; g) az a)–f) pontban említett bármely cselekmény céljából történő raktáron tartás.

13 — Az alaprendelet II. fejezete.

14 — A bejelentések vizsgálatára vonatkozó rendelkezések a II. fejezetben találhatók. Az 54. cikk szerint a CPVO megvizsgálja, hogy a közösségi növényfajta-oltalom megadásának feltételei teljesülnek-e. Az 55. cikk (1) bekezdése rendelkezik a szakmai vizsgálatról, amely többek között annak megállapítására irányul, hogy a megkülönböztethetőségre vonatkozó, 7. cikkben foglalt feltételek teljesülnek-e. A vizsgálatot a tagállamok által a 30. cikk (4) bekezdésében meghatározottak szerint kijelölt és e feladattal megbízott hatóságok folytatják le.

15 — 9. cikk.

15. A CPVO határozatainak indokolást kell tartalmazniuk, és határozat kizárólag olyan tényállás, illetve bizonyítékok alapján hozható, amelyekkel kapcsolatban az eljárásban részt vevő feleknek lehetőségük volt észrevételeiket szóban vagy írásban közölni. [16]

16. Az e rendeletben vagy az e rendelet alapján hozott rendelkezésekben foglalt eljárási szabályzat hiányában a Hivatal a tagállamokban általánosan elfogadott eljárásjogi alapelveket alkalmazza. [17]

17. Fellebbezés nyújtható be a fellebbezési tanácsnak – többek között – a 20. és 21. cikk szerint hozott határozatai ellen. [18]

18. A 76 cikk a következőképpen szól: „A Hivatal az előtte folyó eljárásokban a tényállást hivatalból csak olyan mértékig vizsgálja, amennyire az az 54. és 55. cikk rendelkezései szerint vizsgálandó. Mindazokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyeket a Hivatal által előírt határidőn belül nem terjesztettek be, figyelmen kívül hagyja.”

19. A CPVO saját kezdeményezésére és a jogosult meghallgatása után kiigazíthatja a hivatalos fajtaleírást a jellemzők száma és típusa vagy e jellemzők meghatározott megnyilvánulásai tekintetében. [19]

20. Feladatának végzése során a fellebbezési tanács a CPVO hatáskörébe tartozó bármely jogkört gyakorolhat. [20]

21. A 73. cikk (1) bekezdése a fellebbezési tanács határozatai ellen jogot biztosít a Törvényszék előtti keresetindításra. Ezek a keresetek a 73. cikk (2) bekezdésében foglalt, korlátozott számú jogalap alapján nyújthatók be. [21]

A 1239/95/EK rendelet

22. Az 1239/95 rendelet tartalmazza az alaprendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat. [22] Az 51. cikk kimondja, hogy ha a rendelet eltérően nem rendelkezik, a Hivatal előtt folyó eljárásra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a fellebbezési eljárásra is.

Közigazgatási eljárás

23. A CPVO érintett bizottsága és a fellebbezési tanács előtti közigazgatási eljárást a megtámadott ítélet 5–78. pontja teljes körűen leírja. Röviden a következő a helyzet.

16 — 75. cikk.

17 — A 81. cikk (1) bekezdése.

18 — 67. cikk. A 21. cikk értelmében a CPVO a közösségi növényfajta-oltalmat törli, ha megállapításra kerül, hogy az egyneműségre (8. cikk) vagy az állandóságra (9. cikk) vonatkozó feltételek már nem állnak fenn.

19 — A 87. cikk (4) bekezdése.

20 — 72. cikk.

21 — E tekintetben a Törvényszékhez csak jogkérdésben lehet fellebbezni. A rendelet 73. cikkének (2) bekezdése értelmében ilyen keresetet indítani hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabály megsértése, a Szerződés, az alaprendelet vagy az ezek végrehajtásáról szóló bármely jogszabály megsértése, valamint hatáskörrel való visszaélés alapján lehet.

22 — A Közösségi Növényfajta-hivatal előtti eljárások tekintetében a 2100/94/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó végrehajtási szabályok megállapításáról szóló, 1995. május 31-i 1239/95/EK bizottsági rendelet (HL L 121., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 17. kötet, 327. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet). A 874/2009/EK bizottsági rendelet 2009. október 14-i hatállyal, az alapeljárás szerinti tényállás megvalósulása után helyezte hatályon kívül és lépett a helyébe. E szabályok közé tartozik az eljárásban részt vevő felek arra vonatkozó joga, hogy álláspontjuk alátámasztására okiratokat terjesszenek be (57. cikk), valamint ide tartoznak a meghallgatásra (60. cikk) és a szakértők megbízására vonatkozó szabályok (61. cikk).

24. 2003. október 27-én J. Hansson (a LEMON SYMPHONY jogosultjaként) írásbeli kifogást nyújtott be R. Schrädernek a SUMOST 01 növényfajta-oltalmi jogára vonatkozó bejelentésére tekintettel.[23] 2007. február 19-i határozatában (a továbbiakban: elutasító határozat) a Hivatal helyt adott a kifogásainak, és elutasította R. Schräder bejelentését azon alapvető okból kifolyólag, hogy a SUMOST 01 nem különböztethető meg egyértelműen a LEMON SYMPHONY-tól, és így nem teljesülnek a rendelet 7. cikkében említett feltételek.

25. Ezt követően 2004. október 26-án R. Schräder a rendelet 21. cikke alapján kérelmet nyújtott be a LEMON SYMPHONY részére megadott közösségi növényfajta-oltalom törlése iránt azzal az indokkal, hogy a fajtaleíráshoz használt jellemzők, ideértve azokat is, amelyeket a megkülönböztethetőség vizsgálata során értékeltek, nem voltak állandóak, és ezért nem teljesítették a 9. cikkben foglalt követelményeket. 2007. május 10-i levelével (a továbbiakban: a törlés iránti kérelemre vonatkozó határozat) a CPVO arról tájékoztatta a R. Schrädert, hogy az illetékes bizottság arra a következtetésre jutott, hogy nem állnak fenn a rendelet 21. cikke szerinti törlés feltételei.

26. 2004. december 7-én a CPVO úgy döntött, hogy szakmai ellenőrzést végez annak ellenőrzése érdekében, hogy a LEMON SYMPHONY oltalma továbbra is változatlan formában fennáll-e. 2005. szeptember 14-én a Bundessortenamt elkészítette a vizsgálati jelentést, amelyben megállapította, hogy a LEMON SYMPHONY növényfajta jellemzői változatlanul fennállnak. E jelentéshez csatolták a LEMON SYMPHONY ugyanezen napon kelt új növényfajta-leírását, amelyből többek között az derül ki, hogy a „szár tartása” megnevezésű jellemzőt ezúttal úgy írták le, mint „félig egyenes – vízszintes” 2006. augusztus 25-i levelével a CPVO azt javasolta a J. Hanssonnak, hogy módosítsa a LEMON SYMPHONY-nak az 1997-ben a lajstromba bevezetett végleges leírását a 2005. szeptember 14-i új fajtaleírásnak megfelelően. A CPVO e kiigazítást egyrészt az említett fajta 1997-es vizsgálata óta a választékban bekövetkezett fejlődés miatt, másrészt amiatt ítélte szükségesnek, mivel a vizsgálatra irányadó elvek 2001-es módosulását követően a „szár tartására” vonatkozó tulajdonságot jelölő számjelek közötti eltérés azzal magyarázható, hogy az 1997-ben használt „VI. sz. tulajdonságtáblázatban” semmilyen összehasonlító fajta nem szerepelt, és az említett évben a LEMON SYMPHONY volt a legegyenesebb szárú fajta. Ráadásul 1997 óta az *Osteospermum ecklonis* faj fajtáinak száma egyértelműen megtöbbszöröződött, és a vizsgálatra irányadó elveket részben módosították, ami a kifejeződési fokozatok kiigazítását is szükségessé tette.

27. 2006. szeptember 22-i levelében J. Hansson eleget tett e javaslatnak. 2007. április 18-i levelével a CPVO tájékoztatta J. Hanssont azon határozatáról (a továbbiakban: a leírás kiigazítására vonatkozó határozat), hogy a rendelet 87. cikke (4) bekezdésének megfelelően hivatalból kiigazítja a LEMON SYMPHONY végleges leírását. 2007. május 21-én a Hivatal tájékoztatta R. Schrädert a leírás kiigazítására vonatkozó határozatról, és arról, hogy a LEMON SYMPHONY 1997-ben bejegyzett végleges leírása helyébe a 2005-ös fajtaleírás került bevezetésre.

28. R. Schräder fellebbezést nyújtott be az elutasító határozat, a törlés iránti kérelemre vonatkozó határozat, valamint a leírás kiigazítására vonatkozó határozat ellen a fellebbezési tanácshoz.[24] Egyik kérelmével sem járt sikerrel.

23 — J. Hansson továbbá úgy vélte, hogy a SUMOST 01 értékesítése sértette a LEMON SYMPHONY-val kapcsolatos jogait. Ezért keresetet indított a Grünewald ellen a német bíróságokon, ahol számára kedvező döntés született. A Grünewald Bundesgerichtshofhoz (szövetségi bíróság) benyújtott fellebbezését 2009. április 23-án elutasították.

24 — A fellebbezési tanács határozatai a következők: A 005/2007 (a SUMOST 01 fajta közösségi növényfajta-oltalmának bejelentésére vonatkozóan), A 006/2007 (a LEMON SYMPHONY közösségi növényfajta-oltalmának törlése iránti kérelemre vonatkozóan), valamint A 007/2007 (a CPVO-nak a LEMON SYMPHONY végleges leírása hivatalból történő kiigazítására vonatkozó határozata ellen).

29. 2007. április 11-én R. Schräder a LEMON SYMPHONY növényfajta közösségi oltalmának érvénytelensége megállapítása iránti kérelmet nyújtott be. A CPVO 2007. szeptember 26-i határozatával elutasította e kérelmet. 2007. október 19-én fellebbezést nyújtottak be a fellebbezési tanácshoz. [25]

30. 2009. január 23-i határozatával a fellebbezési tanács mint megalapozatlant elutasította a fellebbezést. A fellebbezési tanács a következőket állapította meg: először is a Bundessortenamt jelezte a CPVO-nak, hogy a vizsgálat megbízhatósága veszélybe kerülhet, ha ezt az anyagot (növekedésszabályozóval kezelt bimbós növények) használják, azonban azt a tanácsot kapta, hogy folytassa a vizsgálatot, és szedjen le hajtásokat a beküldött anyagról. Másodszor bevett gyakorlat, hogy a vizsgálat során használt növényfajtákat hajtással szaporítják, azonos időben több hajtást szedve le úgy, hogy ezáltal biztosított legyen a növényi anyagok fiziológiailag azonos kora. Harmadszor a kémiai kezelés kérdése nem volt olyan egyszerű, mint ahogy R. Schräder állítja. [26] Negyedszer a növekedésszabályozóval történő kezelés hatását illetően indokolt volt azt a következtetést levonni, hogy az nem befolyásolta a vizsgálatot. Az a típusú növekedésszabályozó, amelyet szaporításkor használnak, általában nem tartós hatású, mivel a növény növekedésének későbbi befolyásolásához további növekedésszabályozókkal való permetezésre van szükség. Ötödször az R. Schräder által hivatkozott azon körülménynek, hogy az irányadó elvekben említett valamennyi referenciafaj ismert volt 1997-ben, nincs jelentősége. Hatodszor a LEMON SYMPHONY növényfajta, amelyet az *Osteospermum* és a *Dimorphoteca* fajok keresztezésével nyertek, nemcsak morfológiai jellemzőit, hanem a jelenleg ismert *Osteospermum* fajtákénál sokkal hosszabb folyamatos virágzási periódusát illetően is egyedülálló. A LEMON SYMPHONY egyedülálló jellege miatt a Bundessortenamt által 1997-ben végzett vizsgálat keretén belül nem lehetett olyan referenciafajtákat találni, amelyekkel az összehasonlítható lett volna.

31. 2009. március 30-i levelében R. Schräder számos kritikát és kifogást fogalmazott meg mind a tárgyalási jegyzőkönyvet illetően, mind a tárgyalás 2009. január 23-án történt megtartását illetően. Felajánlotta, hogy állításait a Törvényszék előtt bizonyítja. [27]

A Törvényszékhez benyújtott kereset és a megtámadott ítélet

32. R. Schräder négy külön, a fellebbezési tanács határozatait kifogásoló keresetet nyújtott be a Törvényszékhez. [28] Valamennyi ügyben az adott határozat hatályon kívül helyezését és a költségek CPVO általi viselését kérte. A négy ügyet az ítélethozatal céljából egyesítették.

33. A Törvényszék rámutatott, hogy az első három egyesített ügy (a T-133/08., a T-134/08., valamint a T-177/08. sz.) egymással szorosan összefügg, és függnek az érvénytelenítési eljárásra vonatkozó T-242/09. sz. ügytől. Ezért ez utóbbi ügyet tárgyalták elsőként.

34. R. Schräder négy jogalapot terjesztett elő. Az első három az alaprendelet állítólagos megsértéséről szólt, a következő cikkek vonatkozásában: i. 76. cikk (A tényállás [CPVO általi] hivatalból való vizsgálata) és 81. cikk (a tagállamokban általánosan elfogadott eljárásjogi alapelvek alkalmazása); ii. 7. cikk (növényfajta megkülönböztethetőségére vonatkozó feltétel) és 20. cikk (a közösségi növényfajta-oltalmi jog érvénytelenítése); valamint iii. 75. cikk (indokolási kötelezettség). A negyedik jogalap a végrehajtási rendelet (a szóbeli eljárás és a bizonyításfelvétel jegyzőkönyvéről szóló) 63. cikke (1) és (2) bekezdésének állítólagos megsértésére vonatkozott.

25 — A 010/2007 (A CPVO-nak a LEMON SYMPHONY növényfajta közösségi oltalmának érvénytelensége megállapítása ellen) (a továbbiakban: megtámadott határozat).

26 — A fellebbezési tanács szerint ennek oka, hogy a szóban forgó kémiai kezelést a vonatkozó vizsgálati protokolloknak megfelelően végezték.

27 — R. Schräder ezt azután ajánlotta fel, hogy 2009. június 24-én beterjesztette kérelmét a Törvényszék elé: lásd a Törvényszék ítéletének 77. pontját.

28 — T-177/08 (az elutasításról szóló A 005/2007. sz. határozat); T-134/08 (a törlés iránti kérelemre vonatkozó A 006/2007. sz. határozat); T-133/08 (a kiigazításról szóló A 007/2007. sz. határozat), valamint T-242/09 ítélet (az érvénytelenítésről szóló A 010/2007. sz. határozat).

35. A Törvényszék a T-242/09. sz. ügyben előterjesztett kérelmet megalapozatlannak találta. Ezért 2012. szeptember 18-i ítéletében elutasította a keresetet.

36. A T-133/08., T-134/08., valamint T-177/08. sz. ügyekben a Törvényszék helyt adott a kérelmeknek a végrehajtási rendelet 59. cikkének (2) bekezdésében foglalt, a CPVO előtti szóbeli eljárásra való megidézéshez fűződő és a meghallgatáshoz való jog megsértésére alapozott jogalap tekintetében. Ennek megfelelően hatályon kívül helyezte a fellebbezési tanácsnak az elutasító határozatra, a törlés iránti kérelemre vonatkozó határozatra, valamint a leírás kiigazítására vonatkozó határozatait.

A fellebbezés és Bíróság előtti eljárás

37. R. Schräder a megtámadott ítéletnek a T-242/09. sz. ügyben hozott határozatra vonatkozó része hatályon kívül helyezését, a LEMON SYMPHONY közösségi növényfajta-oltalmának érvénytelenítésére irányuló kérelmének elfogadását, valamint a Törvényszék előtti négy eljárás költségeinek megtérítését kéri.

38. R. Schräder hat fellebbezési jogalapja a következőképpen foglalható össze. Először is a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélete meg, hogy a fellebbezési tanács nem járhat el hivatalból az érvénytelenség megállapítása iránti eljárás során. Ennek során a Törvényszék megsértette R. Schräder jogait a bizonyítási teher, valamint a fellebbezési tanács előtti bizonyításfelvétel tekintetében – minek eredményeképpen nem tudta ellátni felülvizsgálati feladatait, és megsértette R. Schrädernek a tisztességes eljáráshoz, a megfelelő ügyintézéshez, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jogát. Másodszor a Törvényszék tévedett annak megállapítása során, hogy valamely fél csak akkor jogosult bizonyítási intézkedéseket kezdeményezni a fellebbezési tanács előtti eljárásokban, ha olyan bizonyítékot mutat fel, amely legalább valószínűsíti kérelmének megalapozottságát, ezzel pedig megsértette a bizonyítási teherre, valamint a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat. Sőt, még ha azt feltételezzük is, hogy a fellebbezési tanács előtti érvénytelenség megállapítása iránti eljárásokban a kérelmezőn van a bizonyítási teher, a Törvényszék megtagadta a meghallgatáshoz való jogát, és elferdítette a tényeket és bizonyítékokat. Harmadszor a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor egy tényt (a vizsgálati példányok hajtásból történő szaporításának gyakorlatát) „közismertnek” vélelmezett, holott ez (R. Schräder szerint) nem volt helytálló. Ezzel nem tudta ellátni felülvizsgálati feladatait, és elferdítette a tényeket és a bizonyítékokat. Negyedszer a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy R. Schräder nem szolgáltatott bizonyítékot a növekedésszabályozók hatásával kapcsolatos állítására. Az ítélet így ellentmondásos és indokolása hiányos. Továbbá a Törvényszék nem vizsgálta felül a fellebbezési tanács határozatának jogszerűségét. Ötödször az a megállapítás, hogy az *Osteospermum* fajta „szártartás jellemzője” nem szerepelt a megkülönböztethetőség vizsgálatában, sérti az alaprendelet 7. és 20. cikkét. Ez a jogvita tárgyának meg nem engedett kiterjesztése, és ezzel a Törvényszék hivatalból olyan kérdést vetett fel, amelyet nem a felek terjesztettek elő, és nem is közrendi kérdés. Hatodszor vitatja azt a megállapítást, hogy az *Osteospermum* fajta „szártartása” a kérdéses vizsgálat részét képező növények vonatkozásában meghatározható. Az ilyen megállapítás elferdíti a tényeket, sérti a rendeletet, meg nem engedett módon kiterjeszti a jogvita tárgyát, és sérti a teljes körű felülvizsgálat lefolytatására irányuló kötelezettséget. A határozat ezért ellentmondásos.

39. A CPVO, J. Hansson (a LEMON SYMPHONY jogosultja, a Törvényszék előtti eljárásokban beavatkozó, valamint a fellebbezési tanács eljárásaiban részes másik fél) támogatásával azt kéri a Bíróságtól, hogy utasítsa el a fellebbezést, hogy R. Schräder viselje az eljárás költségeit.

Értékelés

Első jogalap: a jog téves értelmezése annak megállapítása során, hogy a fellebbezési tanács nem járhatott el hivatalból, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése.

A Törvényszék ítéletének ide vonatkozó részei

40. A Törvényszék kimondta, hogy az alaprendelet 76. cikke (a tényállásnak a CPVO általi hivatalból történő vizsgálata) szigorú értelemben véve nem alkalmazható a fellebbezési tanács előtti eljárásban.[29] Neki mindössze a CPVO által a rendelet 20. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján elfogadott azon határozat jogszerűségéről kell döntenie valamely érintett fél kérelmére, amely megtagadta a közösségi növényfajta-oltalom érvénytelenségének megállapítását azzal az indokkal, hogy e fél nem „bizonyította”, hogy az említett rendelet 7. vagy 10. cikkében említett feltételek az oltalom megadásakor nem álltak fenn.[30] Mivel az érvénytelenség megállapítására irányuló eljárás nem hivatalból, hanem R. Schräder kérelmére indult, a rendelet 76. és 81. cikke, annak 20. cikkével együttesen értelmezve, R. Schräderre telepíti az arra vonatkozó bizonyítás terhét, hogy az említett érvénytelenség megállapításához szükséges feltételek fennállnak.[31] A bizonyítási teher megosztásának és a bizonyítékok szolgáltatásának e rendszere érzékelhető módon eltér a közösségi védjegyről szóló 207/2009/EK tanácsi rendeletben[32] meghatározottól. A bizonyítási rendszerbeli ezen eltérés a közösségi védjegy és a növényfajta rendszerek között azonban azzal a körülménnyel magyarázható, hogy a közösségi védjegyről szóló rendelettől eltérően, az alaprendelet nem tesz különbséget a lajstromozást kizáró feltétlen és viszonylagos okok között. Az alaprendelet szabályai összhangban vannak a közösségi formatervezési mintáról szóló 6/2002/EK tanácsi rendeletben[33] foglaltakkal, valamint megfelelnek az általános jogelveknek, valamint a bizonyítási teher és a bizonyítékok szolgáltatása területén alkalmazandó eljárási szabályoknak is, többek között az *actori incumbit onus probandi* regula elvének.[34] Ilyen körülmények között az első jogalapot, mint azon a téves kiindulási ponton alapulót, hogy a bizonyítási teher a rendelet 76. és 81. cikke értelmében jelen esetben a CPVO-t terhelte, el kellett utasítani.[35]

41. A Törvényszék ezután megjegyezte, hogy a rendelet rendelkezéseiből nem következik, hogy a CPVO előtti eljárás tisztán inkvizitórius jellegű lenne. Különösen a szakmai vizsgálat kapcsán a rendelet 76. cikke első mondatában említett „hivatalból történő vizsgálat elvét” összhangba kell hozni az ugyanezen cikk második mondatában kimondott azon szabállyal, miszerint a CPVO mindazokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyeket az általa előírt határidőn belül nem terjesztettek be, figyelmen kívül hagyja. Így tehát a CPVO előtti eljárásban részt vevő felek feladata a megfelelő időn belül előadni azokat a tényeket, amelyeknek a CPVO által történő megállapítását kérik, mindazon bizonyítékok előterjesztésével, amelyekre e tények alátámasztásaként hivatkozni szeretnének.[36] Ha e rendelkezések alkalmazhatók a CPVO-nak a rendelet 20. cikke alapján hozott és a valamely növényfajta részére

29 — 126. pont.

30 — 128. pont.

31 — 129. pont.

32 — 2009. február 26-i rendelet (HL 78., 1. o.) (a továbbiakban: közösségi védjegyről szóló rendelet), amely előírja, hogy a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (OHIM) az előtte folyó eljárásban a tényállást hivatalból vizsgálja; ellenben az OHIM a lajstromozás viszonylagos kizáró okaival összefüggő eljárásban a vizsgálat során kötve van a felek által előterjesztett tényálláshoz, bizonyítékokhoz és érvekhez, valamint a kérelem szerinti igényekhez. Lásd a 130. pontot.

33 — A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i rendelet (HL 2002 L 3., 1. o.) (a továbbiakban: formatervezési mintáról szóló rendelet), amely előírja, hogy az OHIM az előtte folyó eljárásban a tényeket hivatalból vizsgálja. Megsemmisítési eljárásban azonban az OHIM a vizsgálat során kötve van a felek által előterjesztett tényálláshoz, bizonyítékokhoz és érvekhez, valamint a kérelem szerinti igényekhez. Lásd a 131. pontot.

34 — 132. pont. A további részletekért lásd az alaprendelet 81. cikkének (1) bekezdését.

35 — 133. pont.

36 — 134. pont.

megadott közösségi növényfajta-oltalom érvénytelenségének megállapítását megtagadó valamely határozata elleni fellebbezés alapján indult fellebbezési eljárásra, akkor annak a félnek kell előadnia, illetve előterjesztenie azokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyek szerinte lehetővé teszik annak megállapítását, hogy a közösségi növényfajta-oltalom érvénytelenítésének feltételei fennállnak, aki az említett érvénytelenségre hivatkozik. A fellebbezési tanácsnak kötelessége ezután az adott ügyben releváns valamennyi elemet – gondosan és részrehajlásmentesen – megvizsgálni, ügyelve az általános jogelvek, valamint a bizonyítási teher és a bizonyítékok szolgáltatása területén alkalmazandó eljárási szabályok betartására. [37]

42. Ezt követően a Törvényszék azt vizsgálta, hogy R. Schräder alapvetően azt rótta fel a fellebbezési tanácsnak, hogy az kizárólag a tényeknek a CPVO és J. Hansson által előadott változatára támaszkodott, anélkül hogy fogadta vagy értékelte volna az őáltala felajánlott bizonyítékokat, különösen, hogy helyt adott volna az általa azon szakértő kirendelése útján történő bizonyításfelvétel iránti kérelmének, akitől az lett volna várható, hogy többek között meghatározza a növekedésszabályozók hatását. [38] A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy R. Schräder kérelmének nem lehet helyt adni, ha az nem olyan valószínűsítő bizonyíték, amely ahhoz elegendő, hogy ilyen intézkedést elrendeljenek. [39]

43. A Törvényszék megállapította, hogy az eljárások közigazgatási szakaszában R. Schräder nem terjesztett elő lényeges információt (mint például valamely véletlenszerűen kiválasztott tudományos tanulmányról, szakmai kiadványból származó kivonatról, kérelmére elkészített szakértői véleményről, vagy akár valamely botanikai vagy kertészeti szakértő által adott egyszerű állásfoglalásról), amely alkalmas lett volna arra, hogy a számos alkalommal megismételt, azonban egyszer sem alátámasztott, és az eljárásba beavatkozó valamennyi egyéb fél által vitatott azon állítása tekintetében valószínűsítő bizonyítékot képezzen, amely szerint a jelen esetben alkalmazott mechanikai vagy kémiai kezelés, illetve hajtatás meghamisíthatta az 1997-es szakmai vizsgálatot. [40] Egyébiránt, még ha a fellebbezési tanács végeredményben osztotta is a CPVO és J. Hansson érvelését, azt nem „egyoldalúan és ellenőrzés nélkül” tette (miként azt R. Schräder állítja), hanem saját ismereteire és a botanika terén a saját szakértelmére támaszkodva, miután többek között megvizsgálta azt a kérdést, hogy 2005-ben a LEMON SYMPHONY leírható lett volna-e az 1997-ben hatályos vizsgálatra irányadó elvek alkalmazásával, és kifejtve annak indokait, hogy miért a CPVO és J. Hansson álláspontját támogatja, és nem R. Schräderét. [41]

44. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy R. Schräder jogilag nem támasztotta alá kellőképpen, hogy a fellebbezési tanács megsértette a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat. [42] Keresetével R. Schräder valójában azt szerette volna, ha a Törvényszék a releváns tényeket és bizonyítékokat újból értékeli. [43]

45. A Törvényszék ezután elutasította R. Schräder többi érvét, amelyekkel azt rótta fel a fellebbezési tanácsnak, hogy az nem válaszolt az 1997-es szakmai vizsgálat megbízhatatlanságával kapcsolatos érveire. Először is kimondta, hogy a szakmai vizsgálatot megfelelő növényi anyagon végezték el, nevezetesen a Bundessortenamthoz J. Hansson által elküldött növényi anyagból vett hajtásokon. Másrészt R. Schräder nem nevezett meg semmilyen más olyan növényfajtát, amelytől a LEMON SYMPHONY – még ha annak szártartása úgy írható is le, mint „félegyenes – vízszintes” – ne lett volna egyértelműen megkülönböztethető 1997-ben. Ezen értékelés egybevágott a CPVO és J. Hansson

37 — 135. pont.
38 — 136. pont.
39 — 137. pont; lásd különösen: ILFO kontra Főhatóság, 51/65, EU:C:1966:21.
40 — 138. pont.
41 — 139. pont.
42 — 140. pont.
43 — 141. pont.

által kifejtett fő érveléssel.[44] Így, még ha feltételezzük is, miként azt R. Schräder állította, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat téves következtetésre vezetett a „Szártartás” jellemzőre adott kifejeződési fokozatot illetően, és hogy a LEMON SYMPHONY e jellemzőjének 1997 óta eltérő kifejeződési fokozatot kellett volna adni, ennek akkor sincs jelentősége a LEMON SYMPHONY-nak a rendelet 7. cikke értelmében vett megkülönböztethetősége értékelése szempontjából, hiszen azt nem kizárólag – sőt, egyáltalán nem – egyetlen jellemzőre való hivatkozással állapították meg.[45] E tekintetben a LEMON SYMPHONY 2005-ös, kiigazított leírása az 1997-es eredeti leírástól csak a „szártartás” jellemzőt illetően tér el, amelynek „egyenes” kifejeződési fokozata „félegyenes – vízszintesre” módosult.[46] Ezenfelül R. Schräder továbbra sem támasztotta alá azt, hogy e módosítás következményeként azt lehet állítani, hogy 1997-ben nem teljesültek a DUS-kritériumok.[47] Így a LEMON SYMPHONY mindenképp megkapta volna a közösségi növényfajta-oltalmat.[48] Egyébiránt a fellebbezési tanács kifejezetten elutasította R. Schräder azon állítását, hogy ha a SUMOST 01 vizsgálatát a LEMON SYMPHONY eredeti leírásának felhasználásával végezték volna el, akkor e két fajtát egyértelműen megkülönböztethetőnek minősítették volna.[49]

46. A Törvényszék kimondta, hogy R. Schräder szakmai jellegű érvei semmiképpen nem lehettek eredményesek, a megtámadott határozatban ugyanezen sorrendben kifejtett és mellékesen vizsgálat alá vetett megállapításokra, valamint a CPVO és J. Hansson válaszként adott érveire tekintettel.[50] Különösen az a körülmény, hogy J. Hansson által a Bundessortenamtnak megküldött növényi anyag nem felet meg az e hivatal által annak 1996. november 6-i levelében említett előírt követelményeknek, nem tűnik döntő jelentőségűnek.[51]

47. A „szártartás” jellemzőjére vonatkozó vitával kapcsolatban a Törvényszék kiemelte, hogy az a kérdés, hogy ezt a jellemzőt relatív vagy abszolút szempontok szerint kell-e meghatározni.[52] A Törvényszék elutasította R. Schräder beadványait, és arra a következtetésre jutott, a Bundessortenamt magyarázatait idézve, hogy ez olyan jellemző, amely az ugyanazon fajon belüli fajták közötti összehasonlító értékelés tárgya lehet.[53] A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a LEMON SYMPHONY 1997 és 2005 között nem változott. A fajtaleírásban nem történt olyan érdemi módosítás, amely a fajta azonosságát érintené, hanem egyszerűen a kezdetben választott kifejezést módosították. Ez nem változtatta meg a fajta azonosságát, csupán lehetővé tette annak jobb leírását, konkrétan a faj többi fajtájától való elhatárolás révén.[54] Végezetül a Törvényszék ítélete meghozatalakor figyelembe vette a növényekről a német bíróságok előtti eljárások ügyirataiban szereplő fényképeket is.[55]

A felek érvei

48. R. Schräder első jogalapja alátámasztására négy érvet terjeszt elő. Véleménye szerint a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélete meg, hogy a fellebbezési tanács nem vizsgálhatja hivatalból a tényállást az érvénytelenség megállapítása iránti eljárás során. Ezzel a Törvényszék: i. megsértette a végrehajtási rendelet 51. cikkét; ii. tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy az

44 — 158. pont.
45 — 159. pont.
46 — 160. pont.
47 — A CPVO-nak a megkülönböztethetőség, egyneműség és állandóság vizsgálatára (DUS-vizsgálat) vonatkozó szakmai protokolljában meghatározva. Lásd a jelen indítvány 2. pontját.
48 — 161. pont.
49 — 162. pont.
50 — 163. pont.
51 — 164. pont.
52 — 165. pont.
53 — 166. pont.
54 — 167. és 168. pont.
55 — 169. pont.

érvénytelenség megállapítása iránti eljárás kontradiktórius jellegű;[56] iii. elferdítette a tényeket, amikor azt állította, hogy R. Schräder szerint a bizonyítási teher a CPVO-n van; és iv. megsértette alapvető jogait azzal, hogy nem vizsgálta meg az általa felajánlott bizonyítékokat az e bíróság előtti eljárásokban.

49. A CPVO állítása szerint a Törvényszék pontatlanul írja le a fellebbezési tanács előtti közigazgatási eljárást annyiban, hogy a fellebbezési tanács vizsgálhatja hivatalból a tényállást. Ugyanakkor előadja, hogy az első jogalap megalapozatlan és/vagy hatástalan, továbbá elfogadhatatlan annyiban, hogy R. Schräder a tények újbóli vizsgálatát kéri.

50. J. Hansson támogatja a CPVO-t.

Elemzés

51. R. Schräder első jogalapjának vizsgálatakor értelmeznünk kell az alaprendelet 76. cikkét. Ezek az eljárások inkvizitórius vagy kontradiktórius jellegűek-e, és az érvénytelenítést kérő fél viseli-e a bizonyítási terhet? A felek egyetértenek abban, hogy a Törvényszék tévesen ítélte úgy, hogy a rendelet 76. cikke nem alkalmazandó a fellebbezési tanács előtti eljárásokra.

52. Én is egyetértek ezzel az álláspontal.

53. Azzal kezdem, hogy megvizsgálom a 76. cikket a CPVO előtti eljárásokkal kapcsolatban, mielőtt rátérnék a fellebbezési tanácsra. A 76. cikk első része szerint a CPVO-nak hivatalból vizsgálnia kell a tényállást annyiban, amennyiben az az érdemi és szakmai vizsgálatot érinti.[57] Így, amennyiben az érvénytelenség megállapítása iránti eljárásban azt adják elő, hogy a 7. cikkben foglalt feltételek (a növényfajta megkülönböztethetőségére vonatkozóan) nem teljesültek, a Hivatalnak kifejezett kötelessége a tények vizsgálata.

54. Igaz, hogy a 76. cikk második része előírja, hogy a feleknek is feladata a bizonyítékok előterjesztése annyiban, hogy a CPVO figyelmen kívül hagyja azokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyeket a releváns határidőn belül nem terjesztettek be. Az érvénytelenítést kérő félnek egyértelműen feladata és joga, hogy bizonyítékot terjesszen elő kérelmének alátámasztására.[58]

55. Ugyanakkor a fordulat azt jelenti, hogy a CPVO nem hozhat döntést kizárólag azon az alapon, hogy az érvénytelenítést kérő fél nem teljesítette bizonyítási kötelezettségét, mivel kifejezett kötelezettsége, hogy a szakmai vizsgálat tárgyát képező tényeket hivatalból vizsgálja.

56. Ezenfelül a végrehajtási rendelet releváns rendelkezése[59] arra utal, hogy az eljárások inkább inkvizitórius, mint kontradiktórius jellegűek, mivel a Hivatal irányítja az eljárást a bizonyításfelvétellel és a szakvélemények beszerzésével kapcsolatban. Ezzel szemben a tisztán kontradiktórius eljárásban a kérelem megalapozásával kapcsolatos bizonyítási terhet a kérelmező viseli, az ellenérdekű félnek pedig bizonyítania kell, hogy teljesülnek azok a feltételek, amelyeken a védelem alapul.

56 — Az alaprendelet 20. cikke.

57 — Az alaprendelet 54. és 55. cikkéből következtetve.

58 — A további részletekért lásd a végrehajtási rendelet 57. cikkét.

59 — Lásd a végrehajtási rendelet 60. és 61. cikkét.

57. A CPVO előtti eljárásra vonatkozó rendelkezések egyaránt érvényesek a fellebbezési tanácsra is.[60] A CPVO határozatával szembeni fellebbezés megítélése során a fellebbezési tanács „a Hivatal hatáskörébe tartozó bármely jogkört gyakorolhat”.[61] Ezért, mivel a CPVO tág mérlegelési mozgástérrel rendelkezik feladatai ellátása során,[62] valamint egyértelmű és meghatározott feladata a rendelet 76. cikke értelmében, hogy a tényállást hivatalból vizsgálja, különösen a szakmai vizsgálattal kapcsolatban, a rendelet 72. cikkének, valamint a végrehajtási rendelet 51. cikkének szövegéből kifejezetten következik, hogy a 76. cikk a fellebbezési tanácsra megfelelően alkalmazandó.

58. Nem azt állítom, hogy a fellebbezési tanács *köteles* az 55. cikk (1) bekezdése szerint szakmai vizsgálatot kezdeményezni minden alkalommal, amikor érvénytelenség megállapítása iránti eljárást indítanak azon az alapon, hogy a megkülönböztethetőség 7. cikkben megállapított követelményei nem teljesülnek. (R. Schräder ügyében sem ez a helyzet. Ő úgy gondolja, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat érvénytelen volt, és ha a fellebbezési tanács megvizsgálta volna a rendelkezésre álló bizonyítékokat, szükségképpen erre a következtetésre jutott volna. A fellebbezési tanács elutasította ezt a véleményt, a Törvényszék pedig megerősítette a fellebbezési tanács megállapításait.) Azonban úgy vélem, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor az alaprendelet 76. cikkét úgy értelmezte, hogy az a fellebbezési tanács előtti eljárásokban nem alkalmazható.

59. Mindazonáltal egyetértek a Törvényszékkel abban, hogy a közösségi növényfajta-oltalmi jog területén nincs megfelelője a védjegy lajstromozását kizáró feltétlen és viszonylagos okoknak. A közösségi növényfajta-oltalmi jog érvénytelenségének megállapítása iránti eljárásban a vonatkoztatási pont (a jelen ügyben) az, hogy a rendelet 7. cikkében meghatározott, a növényfajta megkülönböztethetőségére vonatkozó feltételek teljesülnek-e. Ez a vizsgálat olyan szaktudást és szakértelmet igényel, amellyel (a Hivatal és) a szükséges értékelést végző fellebbezési tanács rendelkezik. Ez nem ugyanaz, mint a közösségi védjegyrendszerben szabályozott folyamat, amely a felszólalási eljárásban annak megállapítására irányul, hogy a korábbi védjegy jogosultja képes-e igazolni bizonyos elemeket, mint például a korábbi védjegy tényleges használatát. Ilyen kérdések nem merülnek fel a mostanihoz hasonló, a közösségi növényfajta-oltalmi rendszeren belüli érvénytelenség megállapítása iránti eljárásban, ahol a kérdés az, hogy a közösségi növényfajta-oltalmi jog megadása idején (1999-ben, az 1997-es szakmai vizsgálat alapján) a LEMON SYMPHONY megkülönböztethető fajta volt-e.[63] E tekintetben irrelevánsak R. Schräder azon állításai, amelyek a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre a közösségi növényfajta-oltalom keretében irányadó rendelkezésekre vonatkoznak.

60. A Törvényszék a formatervezési mintáról szóló rendelet 63. cikkének (1) bekezdésére is utal. Véleményem szerint ez is más keretrendszert ír elő, mint a közösségi növényfajta-oltalmi jog, és ezért nem vonja kétségbe a megtámadott ítéletet. Először is a 63. cikk (1) bekezdése általános szabályt tartalmaz, miszerint az OHIM a formatervezési mintával kapcsolatos eljárásokban a tényeket hivatalból vizsgálja. E szabályt korlátozzák a törlési eljárásban, ahol is az OHIM a vizsgálat során kötve van a felek által előterjesztett tényálláshoz és bizonyítékokhoz. Ez abból a tényből következik, hogy a formatervezési mintáról szóló rendelet értelmében az OHIM nem indíthat ilyen eljárást.[64] Ennek a követelménynek nincs megfelelője az alaprendelet 20. cikke szerinti érvénytelenség megállapítása iránti eljárásban.

60 — A végrehajtási rendelet 51. cikke.

61 — Az alaprendelet 72. cikke.

62 — Brookfield New Zealand és Elaris kontra CPVO és Schniga ítélet, C-534/10. P, EU:C:2012:813, 50. pont.

63 — A közösségi védjegy akkor törölhető a közösségi védjegyről szóló rendelet 52. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha például lajstromozására a 7. cikk megsértésével került sor, amennyiben egyebek mellett a kérdéses védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel (7. cikk, (1) bekezdés, b) pont).

64 — A formatervezési mintáról szóló rendelet 52. cikke.

61. R. Schräder továbbá helyesen kifogásolja, hogy a Törvényszék úgy írja le kérelmét, mintha az azon az állításon alapulna, hogy a bizonyítási terhet a CPVO viseli. Ezt az állítást nem támasztja alá érveinek a Törvényszék ítéletének 105. pontjában található leírása. Ugyanakkor a Törvényszék tévedése nem valósítja meg a tények elferdítését.[65] Ez nem ténybeli megállapítás, inkább R. Schräder kérelmének helytelen leírása. Ezért a megtámadott ítélet érvényességét tekintve irreleváns.

62. A fent említett hibák eredményeként sérültek-e R. Schrädernek a megfelelő ügyintézéshez és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogai?

63. R. Schräder Törvényszék előtti keresetének lényege, hogy a fellebbezési tanács a határozatát kizárólag a CPVO és J. Hansson által előterjesztett tényekre alapozta. Állítása szerint a fellebbezési tanácsnak ehelyett hivatalból össze kellett volna gyűjtenie a bizonyítékokat, majd értékelnie kellett volna az R. Schräder által előterjesztett bizonyítékokat, különösen az arra vonatkozó állítását, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat jóvátehetetlen szabálytalanságot tartalmazott, mivel i. a vizsgált növények növekedésszabályozóval kezelt hajtásokból származtak; és ii. ez a kezelés nem „tűnt el” a vizsgálat időszaka alatt.

64. R. Schräder azzal érvelt, hogy ezzel a fellebbezési tanács megsértette az ügyei részrehajlás nélkül és tisztességes módon történő tárgyalásához (a Charta 41. cikke), valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát (a Charta 47. cikke). Most azt állítja, hogy a Törvényszék határozatának meghozatala során nem ellenőrizte, hogy a fellebbezési tanács gondosan és részrehajlás nélkül vizsgálta-e meg az ügy valamennyi releváns elemét. Továbbá a Törvényszék nem értékelte azokat a tényeket, amelyeket a fellebbezési tanács nem vizsgált megfelelően, hanem egyszerűen megerősítette az e fórum által korábban elferdített tényeket. Ha a Törvényszék nem követte volna el ezeket a tévedéseket, arra a következtetésre jutott volna, hogy a fellebbezési tanács a határozata meghozatala során megsértette az ő alapvető jogait. E tévedések elkövetésével a Törvényszék maga is megsértette R. Schrädernek a Charta 41. és 47. cikkében foglalt jogait.

65. Nem értek egyet R. Schräder állításaival.

66. A Törvényszék először is megállapította, hogy R. Schräder a közigazgatási eljárások egyetlen szakaszában sem nyújtott be olyasmit, amely alkalmas lett volna arra, hogy azon állítása tekintetében valószínűsítő bizonyítékot képezzen, amely szerint a jelen esetben alkalmazott mechanikai vagy kémiai kezelés, illetve hajtatás meghamisíthatta a LEMON SYMPHONY 1997-es szakmai vizsgálatát.[66] Másodszor a Törvényszék elutasította azt az érvelését, hogy a fellebbezési tanács kizárólag a J. Hansson és a CPVO által benyújtott bizonyítékok alapján jutott végkövetkeztetésére. Kimondta, hogy jóllehet a fellebbezési tanács előnyben részesítette ezeket az előterjesztéseket, saját ismereteire és a botanika terén fennálló saját szakértelmére támaszkodott.[67] Harmadszor a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy R. Schräder valójában azt szerette volna, ha a Törvényszék újból értékeli a tényeket és a bizonyítékokat.[68] Ezután megvizsgálta a fellebbezési tanács megállapításait, és úgy ítélte meg, hogy összeegyeztethetőek az iratok objektív adataival. Negyedszer megállapította, hogy a fellebbezési tanács tapasztalatai alapján „közismert” tény,[69] hogy a hajtatás gyakorlata a szakmai vizsgálatoknál valamennyi növényfajta tekintetében alkalmazásra kerül. Ötödször úgy ítélte meg, hogy R. Schräder a fellebbezési tanács megállapításait csak e tekintetben vonta kétségbe.[70]

65 — PepsiCo kontra Grupo Promer Mon Graphic ítélet, C-281/10. P, EU:C:2011:679, 78. és 79. pont.

66 — Lásd a megtámadott ítélet 138. pontját.

67 — Lásd a megtámadott ítélet 139. pontját.

68 — Lásd a megtámadott ítélet 141. pontját.

69 — Lásd a megtámadott ítélet 149. pontját.

70 — Lásd a megtámadott ítélet 150. pontját.

67. Ezen értékelés elvégzése során a Törvényszék véleményem szerint nem egyszerűen megerősítette a fellebbezési tanács határozatát. Ehelyett teljesen és átfogóan felülvizsgálta a fellebbezési tanács előtti eljárást. Figyelembe vette a valamennyi fél által előterjesztett bizonyítékokat. Arra a megállapításra jutott, hogy R. Schräder nem nyújtott be bizonyítékot állítása alátámasztására. Azt is megállapította, hogy a fellebbezési tanács saját szakértelmére támaszkodott az ügy elemeinek ténybeli és szakmai értékelése során. [71]

68. Ezért úgy ítélem meg, hogy nem sérültek R. Schrädernek a megfelelő ügyintézéshez, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogai.

69. R. Schräder állítása szerint továbbá a Törvényszék nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a fellebbezési tanács határozata nem tartalmazta az alaprendelet 75. cikke szerinti indokolást.

70. Meglátásom szerint ezt a rendelkezést nem szegték meg. Az 1997-es szakmai vizsgálat érvényességének elbírálása során a Törvényszék megvizsgálta a fellebbezési tanács határozata alapját képező indokolást. Megállapította, hogy a fellebbezési tanács kizárta az R. Schräder által a vizsgálat megbízhatóságára vonatkozóan előadott ténykörülményt. Úgy ítélte meg, hogy a fenti 67. pontban leírt indokok alapján az értékelések kapcsán nem vétettek nyilvánvaló hibát. Ezenfelül megállapította, hogy R. Schräder nem igazolta, hogy 1997-ben a LEMON SYMPHONY ne lett volna egyértelműen megkülönböztethető bármely más növényfajtától. Végezetül a Törvényszék elutasította R. Schräder azon érvét, amellyel megkérdőjelezi az 1997-es szakmai vizsgálatot azon az alapon, hogy az téves következtetésre vezetett a „szártartás” jellemzőre adott kifejeződési fokozatot illetően. Úgy ítélte meg, hogy ennek a jellemzőnek nincs jelentősége a LEMON SYMPHONY-nak a rendelet 7. cikke értelmében vett megkülönböztethetősége értékelése szempontjából.

71. Ezért R. Schräder negyedik érvét megalapozatlannak tartom.

72. Jóllehet igaz, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte az alaprendelet 76. cikkét, és hogy helytelenül írta le a bizonyítási teher hatását és jelentőségét az érvénytelenség megállapítása iránti eljárásban, a megtámadott ítélet nem ezeken a tévedéseken alapul. A lényegeges szempont az, hogy a Törvényszék helyesen értelmezte a rendelet 7. és 20. cikkét. Arra a következtetésre jutott, hogy a fellebbezési tanács helyesen határozott úgy, hogy R. Schräder érveivel ellentétben a LEMON SYMPHONY megkülönböztethető volt, mivel a fajta genotípusából eredő jellemzők kifejeződése alapján volt megkülönböztethető, nem pedig kémiai vagy mechanikai kezelésnek betudható kifejeződés alapján. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel sem a tényállás megállapítására, sem a Törvényszék által az e tényállás alátámasztására elfogadott bizonyítékok vizsgálatára, hacsak azokat el nem ferdítették. Jelen esetben azonban azokat nem ferdítették el. [72]

73. Ebből következően az első jogalapnak nem lehet helyt adni. Ez a jogalap képezi R. Schräder teljes fellebbezésének alapját annyiban, amennyiben a maradék öt jogalap azzal foglalkozik, hogy a Törvényszék helyesen értelmezte-e a 7. és a 20. cikket. Ezért ezekkel a jogalapokkal csak röviden foglalkozom.

71 — E megállapítás összeegyeztethetetlennek tűnhet a 76. cikknek a Törvényszék által alkalmazott értelmezésével annyiban, hogy a Törvényszék kimondta, hogy szigorúan véve a fellebbezési tanács nem köteles hivatalból vizsgálni a tényállást.

72 — Brookfield New Zealand és Elaris kontra CPVO és Schniga ítélet, EU:C:2012:813, 39. és 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

Második jogalap: bizonyítási intézkedések

74. R. Schräder kifogásolja, hogy a Törvényszék tévedett, amikor megerősítette a fellebbezési tanácsnak azt a határozatát, amellyel elutasította R. Schrädernek a bizonyítási intézkedések megtételére irányuló kérelmét. Kérelmének célja az lett volna, hogy szakértői véleménnyel bizonyítsa, hogy az alkalmazott mechanikai vagy kémiai kezelés, illetve hajtatás torzíthatta a LEMON SYMPHONY 1997-es szakmai vizsgálatát. A Törvényszék elutasította ezt az érvet azzal az indokkal, hogy nem nyújtott be valószínűsítő bizonyítékot, amellyel alátámaszthatta volna ezt a kérelmét. R. Schräder második jogalapja alátámasztására négy érvet terjeszt elő. Röviden azt állítja, hogy a Törvényszék: i. megsértette a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat a bizonyítási intézkedések megtételére irányuló kérelmével kapcsolatban; ii. nem szolgáltatott indokokat, és megtagadta tőle a tisztességes eljárást és a hatékony jogorvoslatot; iii. hivatalból olyan kérdést vetett fel, amelyet nem a felek terjesztettek elő, és nem is volt közrendi kérdés, ezzel szabálytalanul kiterjesztette az eljárás hatályát; és iv. ítélethozatalakor tévesen alkalmazta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát.

75. Ez a négy érv négy variáció egy témára, és együtt fogom őket vizsgálni.

76. Mivel a rendelet nem tartalmaz külön rendelkezéseket a bizonyítási intézkedésekre a közigazgatási szakaszban, a 81. cikkből következik, hogy a tagállamokban általánosan elfogadott eljárásjogi alapelveket kell alkalmazni a fellebbezési tanács (vagy a CPVO) előtti eljárásban. Véleményem szerint a Törvényszék helyesen alkalmazta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát [73] arra vonatkozóan, hogy annak, aki bizonyítási intézkedéseket kér, először bizonyítékot kell szolgáltatnia, amellyel igazolja, hogy azok megtétele indokolt. E szabály célja annak biztosítása, hogy ne foglalkozzanak teljesen komolytalan kérelmekkel. Számomra úgy tűnik, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatára utalva a Törvényszék betartotta a rendelet 81. cikkének rendelkezéseit.

77. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Törvényszéknek az Európai Unió Bíróságának alapokmánya 36. cikkében és 53. cikke első bekezdésében előírt, az ítéletek indokolására vonatkozó kötelezettsége nem kötelezi a Törvényszéket, hogy olyan magyarázatot adjon, amely a felek által előadott összes érvet egyenként és kimerítően követi. Az indokolás lehet közvetett is, amennyiben lehetővé teszi az érdekelt felek számára, hogy megismerjék a megtámadott ítélet indokait, illetve a Bíróság számára, hogy elegendő ismerettel rendelkezzen ahhoz, hogy a fellebbezés keretein belül gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét. [74]

78. A Törvényszék a megtámadott ítélet 136–139. pontjában teljes körűen felsorolta az indokait. Ezen indokok meghatározása során a Törvényszék egyszerűen a jogi alapelveket alkalmazta az elé terjesztett tényekre. Ez számomra teljesen kifogástalannak tűnik.

79. Következésképpen úgy ítélem meg, hogy a fellebbezés második jogalapja megalapozatlan.

A 3., 4., 5. és 6. jogalap

80. R. Schräder a 3., 4., 5. és 6. jogalapban az 1997-es szakmai vizsgálat állítólagos szabálytalanságainak különböző aspektusaira helyezi a hangsúlyt. Ezért ezeket együtt vizsgálom.

73 — ILFO kontra Főhatóság ítélet, EU:C:1966:21, 95. és 96. o.

74 — Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság, valamint Bizottság kontra Alliance One International és társai ítélet, C-628/10. P és C-14/11. P, EU:C:2012:479, 64. pont.

81. Az EK 256. cikk első bekezdése és a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése szerint a fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. Kizárólag a Törvényszéknek van hatásköre a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére. Ezeknek a tényeknek és bizonyítékoknak az értékelése tehát – amennyiben nincsen szó az elferdítésükről – nem olyan jogkérdés, amelynek vizsgálata a fellebbezési eljárás keretein belül a Bíróságra tartozna.[75]

82. R. Schräder lényegében azt kifogásolja, hogy a Törvényszék tévedett, amikor a következő megállapításokat tette. Először is, hogy „közismert" tény, hogy a vizsgálatra használt növényeket hajtással szaporítják (3. jogalap).[76] Másodszor, hogy a növekedésszabályozók használata nem befolyásolja a vizsgálatok érvényességét (4. jogalap).[77] Harmadszor, hogy a „szártartás" jellemző leírása nem befolyásolja a LEMON SYMPHONY megkülönböztethetőségének értékelését (5. jogalap).[78] Negyedszer azzal, hogy úgy döntött, az adott jellemző leírása az ugyanazon fajon belüli fajták közötti összehasonlító értékelés tárgya (6. jogalap).[79]

83. A Törvényszék elutasította R. Schräder kifogásait.

84. R. Schräder most azt igyekszik bizonyítani, hogy a Törvényszék ésszerűen nem juthatott volna arra a következtetésre, hogy a tények és körülmények nem voltak elégségesek annak megállapításához, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat jóvátehetetlenül szabálytalan volt. Jóllehet beadványa formailag jogban való tévedésre vonatkozik, valójában a Törvényszék tényértékelését és Törvényszék által e tényeknek tulajdonított bizonyító erőt kérdőjelezi meg.

85. A Bíróság kialakult ítélkezési gyakorlatának megfelelően a 3., 4., 5. és 6. jogalapot elfogadhatatlannak kell tekinteni.

86. Hozzáteszem, véleményem szerint egyébként sem megalapozottak.

87. A tények és/vagy bizonyítékok elferdítéséről akkor van szó, ha új bizonyítékok felvétele nélkül a meglévő bizonyítékértékelés nyilvánvalóan helytelen.[80] R. Schräder szerint a Törvényszék a következő tévedéseket követte el: i. azt állította, hogy az iratok között szereplő egyik feljegyzés szerzője a Bundessortenamt szakértője volt, holott R. Schräder szerint az a CPVO tisztviselője volt; és ii. azt állította, hogy az egyetlen vitás kérdés, hogy a „szártartás" jellemzőt relatív vagy abszolút szempontok szerint kell-e meghatározni.

88. Az első pont olyan, az iratok között szereplő feljegyzés szerzőjére vonatkozó részletkérdés, amelynek tartalmát nem kérdőjelezték meg. A második R. Schräder érvének a Törvényszék általi jellemzésére vonatkozik, és nem pedig bizonyítási kérdés. Egyik pont sem utal arra, hogy a Törvényszék nyilvánvaló értékelési hibát követett volna el: egyik sem érinti az 1997-es szakmai értékelés tényeit és körülményeit úgy, hogy az befolyásolná a vizsgálat értékelését.

75 — Brookfield New Zealand és Elaris kontra CPVO és Schniga ítélet, EU:C:2012:813, 39. és 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

76 — Lásd a megtámadott ítélet 145. pontját.

77 — Lásd a megtámadott ítélet 152. és 157. pontját.

78 — Lásd a megtámadott ítélet 158. és 162. pontját.

79 — Lásd a megtámadott ítélet 165. és 168. pontját.

80 — PepsiCo kontra Grupo Promer Mon Graphic ítélet, EU:C:2011:679, 78. és 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

89. Továbbá szeretnék emlékeztetni arra, hogy a Törvényszék felülvizsgálati jogkörének jellemzőit az alaprendelet 73. cikkének (2) bekezdése tartalmazza. Ezért nem kellett teljes és részletes ténybeli értékelést lefolytatnia annak meghatározására, hogy a LEMON SYMPHONY megkülönböztethető volt-e a rendelet 7. cikk (1) bekezdése értelmében (R. Schrädernek a 20. cikk szerinti érvénytelenítés iránti kérelmével összefüggésben). Ehelyett a kérdés tudományos és szakmai összetettségére tekintettel a Törvényszéknek jogában állt, hogy felülvizsgálatát az értékelés nyilvánvaló tévedéseire korlátozza. [81]

90. A Törvényszék ezért jogosan jutott arra a következtetésre, hogy az üggyel kapcsolatos bizonyítékok elégségesek voltak ahhoz, hogy a fellebbezési tanács úgy határozzon, hogy az 1997-es szakmai vizsgálat nem volt érvénytelen amiatt, hogy a felhasznált anyagok hibásak voltak, és hogy R. Schräder nem bizonyította, hogy a LEMON SYMPHONY 1997-ben nem volt egyértelműen megkülönböztethető bármely más növénytől.

91. Ezenfelül a megtámadott ítélet vonatkozó pontjaiból [82] egyértelműen kitűnik, hogy határozatának meghozatala során a Törvényszék alaposan felülvizsgálta a fellebbezési tanács határozatát. Ennek során indokolta megállapításait, amelyek az eljárásban részes felek által előterjesztett jogalapokon és bizonyítékokon alapultak.

92. Ezért arra a következtetésre jutottam, hogy a 3., 4., 5. és 6. jogalap, amennyiben elfogadható is (*quod non*), semmi esetre sem megalapozott.

A költségekről

93. Ha a Bíróság egyetért azzal az értékelésemmel, miszerint a fellebbezést el kell utasítani, akkor a Bíróság eljárási szabályzata 137., 138., 140. és 184. cikkének együttes olvasata alapján R. Schrädert, a fellebbezés valamennyi érdemi jogalapja tekintetében pervesztes felet, kötelezni kell az eljárás költségeinek viselésére.

Végkövetkeztetések

94. Ezért javaslom, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést utasítsa el, és

– R. Schrädert kötelezze a költségek viselésére.

81 — Schräder kontra CPVO, C-38/09. P, EU:C:2010:196, 77. o.

82 — A megtámadott ítélet 145. és 168. pontja.